

## GENOVEFA HA BENONI

PEDIT DOUE EVIDOMP-NI

BIBLIOTHÈQUE  
DE  
RENNES

M'a ellimp oll mont eun devez

D'ho cavetet ouez an Alez,



# BUEZ

**SANTEZ GENOVEFA**

**A VRABANT**

*Var an ton ordinal*

**M**e ho suppli compagnunez,  
Da glêvet, cana eur vuez,  
Da Genovefa e zeo grêt,  
Melezour d'an Itronezet.

A Vrabant e voa guinindic,  
A lignez nobl ha pinvidic ;  
Chistenez mad e voa ive,  
Güir servicherez da Zono.

Pa voa en e bugaleach,  
Hi a garie an hermitach ;  
En eur c'horn a jardin e zad,  
Nemet eno n'em gav ervad.

He mam, ouz e c'honsider,  
Eun deiz a c'houlennas outi :  
Penos, va merc'hic hermetes,

Ha na deuet-hu qet d'ar palès  
Va mam, e cornic ho jardin  
Me a meus eur hoquet divin :  
M'em eus eno eur melezour,  
An Autrou Sant Yan-Badezour,

Allas ! va merc'hic, emezi,  
C'houi n'en doc'h qet evit souffri ;  
Ebars en dezert e zeus poan  
Ne andufec'e pet a gredàn.

Caeroc'h eguet fourdilizen  
E voa'r plac'h mâ a dra certain,  
Qen a deuet da vit e foltret  
Da gas d'an noblanç da velet.

Eur Palatin, Siffroi hanvet,  
He renomme en deus clêvet,  
Hac a zisrannas en Arabant  
Gant eun equipach excelant.

Ractal vel ma voan eruet,  
E ty e zad en em rentet,  
En em bresantas er pales,  
Saludi'r Prinç hac ar Brinces.

Goude o beza saludet,  
E mennad en deus goulennat,  
M'en dije ar Brinces yaouanq  
Qen eguet monet a Vrabant.

He zad dont da gonsideri  
E voa avantajus ar barti,  
A roas carg d'e nam neuze  
Da c'hout hac hi a zemeje

Va merc'h, prest en em preparet  
Eru zo eur Prinç l'ho quelet  
Eur Palatin a voad huel,  
Qender-gompez d'an Impalaer.

Me ne meus nemet seitec vloas  
Ha dre ze oun re yaouanq c'hoas,  
Ne doun c'hoas nemet eur buguel  
Da vont e suit an Impalaer,

Evel an eol pe ar c'hristal,  
Ec'h antreas ebars er zal ;  
Ar Palatin zo estones  
O considéri e guenet.

Gant enor a perseveranç

Ec'h eure dezàn ar reveranç :  
He furnez hac e modesti  
A voe meurbet d'e fantasi

Mes pa voe parlantet dezi  
Var ar sujet d'e demezi,  
E cheuchas a liou he bisach :  
Ar Palatin en remercas.

Ne ouffe den consideri  
Pegusement a velancoli  
A gonserve ar Palatin,  
Gant aoun caout refus diouti.

Eur mis anter e zeo padet  
Solemniteou an euret,  
Ar zonnerien, ar bal, an danç,  
Visitou bembez gant noblanç.

Sifroi, c'houi oc'h eus eureujet  
Ar gaëra demeus ar merc'het,  
Evit monet ganec'h d'ho ty :  
Dioùallit ne defe anui.

Birviqen anui ne devo,  
Evit qeit a ma vezin beo :

Ne get evit cavet annui  
He goulennan da zont d'am zz.

Siffoi o vezet preparet  
Da vont da prevez gant e bried,  
A voe hant e pad recevet  
Gant calz a joa hac a respet.

Daou vloez anter e zin bet  
Hed bea gant netra tourmantet :  
Bras e voa ar fidelite  
A voa etre an daou bried-se,

Qen a deuas Apderame  
Eun abversour bras d'ar Roue :  
Da brometi a dra certen  
Massacri an oll gristenien.

Biseoas distruch a zoudardet  
Evi eur vech na voe guelet :  
E dal Sodom ha Bethasape  
Bete Tour e pad e arme

Tri-ugent m:I zoudardet  
Ha daouzec mil zragonet,  
A voa Sant Martel dirac Tour,



Ha c'hoas a c'houlenne sicour.

Scrifa a eure d'an noblañç  
A Alamag, a Spagn, a Franç,  
Dont d'assista Charles Martel,  
A voa general er brezel.

Sifroi unan ar re vrassa,  
A varche ive da guenta.  
Hac e oa dezan discrifet  
Monet gant an Allemagnet.

Sifroi al lizer pa velas,  
Genovefa a gonfias, ;  
E dieguez e oll vadou  
De gonfidant hanvet Golo.

Neuze, pa voe prest e arme.  
E partias en han'Doue,  
Hac e voe gant Martel recexet  
Gant calz a joa hag a respet.

A drugarez an Eternel  
E deut ar victor gant Martal :  
Apderame zo bet lazet  
En Tour, hag e oll zoudardet.

Pa voe achu ar gombat-mâ  
Da velet e Genovefa  
En devez digasset Siffroi  
E zigentil hanvet Lanfroi

Itron, cetu amâ quêlou  
Lizeriou digant an Autrou ;  
Er pakat e zeus eur presant  
A dal eur som bras a arc'hant

Lavarat a ra d'an Itron  
E za Autrou da Avignon  
Ha da Narbon, vit qemeret  
Roue bras ar Sarazinet

Evel ma clêves qement-se  
E zê c'hoas e goas d'an arme  
E scrifas buan dre Lanfroi,  
Eul lizer goal drist da Siffroi

C'houi Siffroi a zo en arme,  
En danger bras eus ho pue ;  
Mes o Genoveta a zo  
En qer bras danger gant Golo



Penevert ne meus qet a c'hoant  
Prononci comzou insolant,  
Me lavarfe a propoziou  
A gleo an Itron gant Golo.

Golo a voa eun intandant  
A voa bemde communaman:  
En compagnunez an Itron,  
En despet d'he opinion.

Tol avez, papillon bian,  
Rac na vez losquet gant an tån,  
An tån eus an impurete,  
A zo ez calon nos ha de.

Ma sonchfes en devotion  
Hac en modesti an Itron,  
Ne laqafas qet da speret  
Da garout nep na caro qet.

Pa vel ervad ar mechant-man  
N'el qet deceo ar brinces-man  
Ar soupçon en deveus sonjet  
Laqua en calon e fried

Amâ eo güelet an impi  
O commanç c'hoari e dragedi ;  
Ember e veltot christenien,  
E oll draitourach ben a ben.

Eur c'heguiner a voa en ty  
A bel a voa o servichi ;  
A voa garet hant an Itron,  
Abalamour m'oa den güirion.

Rêi a eure an Intendant  
D'ar c'heguiner commandamant  
Mont d'e c'hampr, pa vijet cousquet  
Hac e laqat o c'hemeret.

Caër o d'oa an daou innoçant-se  
Qemer an douar hag an êe  
Da zonet eno da zestou  
Eus a treiteurezou Golo.

Allas ! allas ouz ar gibet  
Mervel, paou qez, a vezo ret ;  
Vi a rai binijen hon daeu  
Eus a dreitouezou Golo,

Qemeret a voe ar c'heguiner ;  
A en laqueat prisonnier,  
Genovefa a voe laquet  
Ebars en eur gambr alc'huezet  
Eno e combate oute,  
Abalamour d'ar chastete.

Scrifa ra Golo lizeriou,  
A cass messenger d'an Autrou  
Da lavaret voa decevet  
Gant ar c'heguiner e bried,

Scrifa a eure an Autrou  
Da laquat Drogant d'ar maro,  
Laquat Genovefa ive  
Er prison, qent ma êruje

Pa voa bet bemb mis er prison  
Neuze vouilloudas an Itron ;  
Hep sicour, na goulou, na tân,  
Hi a c'hana e mab bian.

Incontinent ma voa ganet,  
E gristenî e deveus grêt,  
Gant aoun na varje diganti,  
Ha en he ganvas **BELONI**

Sevel eure Golo ar brud  
Communamant en touez an dud  
Penos Sifroi a voa beuzed  
O sonjal eavet e bried.

Cass a ra eure e vagnerez  
Da c'houlen digant ar Brinces  
Ma carje dont da eureuji  
E roje liberte dezi

Ar Zantez a voa gelennet,  
Gant ar Rouanez eus ar bed ;  
Ebars ar gambr pa antreas,  
Eur façad dezàn a roas,  
Ennes eo-ta al lealdet  
A poa da Sifroi promettet !

Ma vijes fidel, emezi,  
Pa voas laqet da vestr em zi,  
Te a vije recompanset  
Pa vije êru va fried.

Eruout a ra lizerou  
E tistro d'ar guér an Autrou  
Pa glêo Golo e teu ar C'homt  
E c'ha da Strasbourg d'e rancontr

Mont a ra òa dy eur sorcerez,  
Ha voa c'hoar d'e vagueréz,  
Ha rei dezi aour hag arc'hiant  
Qement ha ma na vije contant.

M'em eus eur melezour ardant  
Eme ar sorcerez mechant,  
Hac a rai da Siffoi güelet  
Ar pezh n'en deo qet c'hoarvezet.

Pa voe sur demeus e aller,  
E ya joaus ebars en k-er ;  
Ma voe gant ar C'homt recevet  
Gant calz a joa hag a respet.

Neuze e tennas a gostez  
Da c'hout outàn ar virionez  
Var ar sujet eus e bried,  
A rent e galon contristet.

Golo a lavaras dezàn :  
Ne douetit qet emezàn,  
Demeus e infidelite,  
A zo prejudiç d'ho pue.

Ouspen, eme an dem mechant  
Me anavezet eur vreg vaillant.  
A zisquero en ho presanç  
Qement zo grêt en oc'h absanç.

Siffoi ouz e glêvet,  
A zo contantet e speret,  
Evel darn eus a gristenien  
O tont da gredi sorcierien.

Monêt a rejont assambles  
O daou da dy ar sorcerez  
En eun toul dindan an douar,  
Elec'h ne oa nac eol da loar.

Ar sorcerez a allumas  
Diou c'houlouen gaër a goar glas  
Leiz eur bezel demeus a zour ;  
Laqat ennàn eur melezour,  
E ra dezan teir guec'h guelet  
Ar c'heguiner gant e bried.

N'euze ec'h ordren d'a Golo  
Da vont d'e laqat d'ar maro,  
Hi ac e mabic Beloni ;  
Ro d'ê ar maro a guiri,



Golo sur demeus e aflêr,  
A zistroas joaus d'ar guêr :  
A lavaras de vagueréz  
Grêt ar vec'h-mâ eus ar Princes.

Roet e setañ gant e fried  
Evit ma vezo distrujet :  
Hi hac e mabic Benoni  
A vervo sur am fantazi,

Eur plach yaouank a voa en ty,  
Eur verc'h dezi o servichi,  
Touchet eus a gompasion,  
A ya da gavet an Itron,

Allas ! emezi va mestrez.  
Grêt ar vec'h-mâ eus o puez !  
Deut e ar setañ gamt Golo  
Evit ho lakat d'ar maro.

Lavarit din, va mignonez,  
Petra vo grêt d'am buguel qèz.  
Allas ! va mestrez, emezi,  
Mervel a rai qercoulz a c'houi

Va mignonez, m'ar am c'haret,

Grit eur blijadur em requet :  
 Digassit din liou ha paper,  
 Evit ma scrifin eur lizer.

Evit ma scrifin eur billet  
 Da laret adieu d'am pried :  
 Pa vezo Golo o coannia,  
 C'houi ello donet davinthâ.  
 Hag e deleur em c'habinet :  
 Eur c'houlz benac e vo cavet.

Adieu, emezi, va fried,  
 Me ya d'ar maro en ho requet :  
 Biscoas ne meus gret resistanç  
 Da souffri d'hòc'h obeissanç

Rêi e eure an Intendant  
 Da zaou vevel commandamant  
 En eur c'hoat monet d'e laza,  
 Ha da zigass o zêod dezâ.  
 Sevel a eure gent an dc,  
 Ha cass gantàn an daou den-ze?

Pa voent êruet er prison,  
 E voe divisqet an Itron,  
 E rojot dezi var e zro

Eur gos vantellie d'e golo.

Pa voant êru ebars e plaç,  
Unan a den e gontel noas  
Evit laza e Benoni  
Noa etre e divrec'h ganti.

Ne devoa lavaret guer ebet ;  
Neuze e co.nmanças prezeg ;  
E za d'an daoulin diraze  
D'o supplia en han'Doue.  
He laza gent eguet e buguel,  
Ne renqje qet diou vech mervel.

An daou zervieher gant truez,  
A lêzas gante o buez ;  
Ha goude zrugarecât,  
Ec'h antreas don en eur c'hoat.

En eur rivier, pa dremenas ;  
Diamant Siffroi a dolas  
Da redec gant an dour coulant  
Pa voa caus demeus e zourmant.

Evit, emezi, n'am bo qet

En nep fr'çòn poan o velet  
An merc-se eus hon un'on  
Ehap hor separation.

An diou nos qenta e zeo bet  
Dindan eun dervén o cousqet.  
Hep souff'ri na poan na anui,  
Nemet damant d'e Benoni.

Eun druez a c'hêvet,  
Pa en em gavas dilêzet,  
Allas ! emez: va buguel,  
Er vech-mâ e ranqui mervel.

Guerc'hez Vari, petra a rin ?  
Ne zeus mui a lèz em peultrin !  
Ne den gantàn nemet ar goad !  
Ne gav mui ur strill a les mad ?

O va Doue holl-buissant !  
Ho pet soign eus an innoçent  
Roit dezàn ar màn da zêbri,  
Vel ma roit d'ar malvrini.

Neuze e tisken ar Verc'hez

Er c'hoad da gavet ar Zantez,  
Da zigass dezi eun eizez,  
A voe d'ar buguel magueréz.

Qemerit ho mabie christen,  
Ha deut da guichen ar feunteun;  
Cetu aze dêc'h eun eizez  
A vo d'ho buguel magueréz'

Ar bleizi, àr loened mech ant  
A voe dezi oboissant :  
Bemdez e teuent d'e enori  
Ha da renta bizit dezi.

E c'hoad e voa eur porc'hel guez  
A deue d'e g'uelet bemdez,  
Da durial an douar dezi,  
Ca gavet queler da zêbri.

Pa voa an daou vloa tremenet  
Eun Æl a zo deut d'e g'uelet,  
Hac a ro dei eur groas arc'hant,  
Hac eur grucifii olifant.

Courach va mecc'h, ne scuizit qet  
Eun deis e viot delivret :

Preparet eo ar gurunen  
A yelo eun deiz var ho penn.

Pa oe ar penp bloas tremenet,  
Da ouïela e en em laqet ;  
Var e daculin dirac ar groas,  
Evellen outi e comzas ;

Penos, emezi, va Doue !  
Hac er c'his-man c'hommin-me ?  
Ha ne dê qet avoalc'h pe np bloas  
Da veza bet er poaniou bras ?

P'am bet tânet hoc'h ilizou  
Ha rannverset hoc'h auterïou  
En bije ho coler appezet  
Gant an daêlou a meus sculliet.

Petra, va Doue, a meus grêt  
Da veza crenn abandonnet ?  
Dija e m'eus ancounac'hêt  
An usach am boa da brezee ;  
Mes mui dra a gresq va foan,  
E zeo va buguellic bian.

Ar crucifi, dre viracl bras



Evellen outi o gomzas :  
Ha me, va mere<sup>h</sup> i petra meus grêt  
Da veza ous eur groas staguet ?

Guir eo ho mab a gresq ho poan  
Va hini n'en de qet bian,  
Guelet va Mam, Yan, Madalen  
Rannet o e'halon em e'hichen.

Cetu ar Zantes consolet  
Gant ar voez a Zalver ar bed :  
Ne e'houlén mui nemet poaniou  
Hac ar e'hruella tourmenchou

Pa oa eun devez an Autrou  
O sellet eus baperou,  
Ec'h êruas gant ar billet  
E devoa scrifet e bried.

Ne ouffe den consideri  
E e'hlac'har, e velanconi  
Tost e voe d'e galon ranna,  
Pa lennas an tam paper-ma.

Siffoi n'en deus mui a repos ;  
Na elle cousqet na deiz na noz

Gant eur v'ôez a lavar Jezô.  
Te so eun den ar c'hruella ;  
Te c'hegs lazet da vab ena,  
Ha dogan, ha Genovefa.

Ed em lacat a ra express  
Da vont d'ar chasse eun devez ;  
Ha rencontras eun eizez  
En rentas e coat ar Gontez :

Er c'havarn eo en em d'echet,  
Andrée qein ar Zantez euzet ;  
Siffroi a voe estonei bras,  
Form eur femelen pa velas.

Pa velas form eur femelen,  
Hac eun eizez en he c'hichen,  
Enr vooz a lavaras\*dezàn ;  
Siffroi, Genovefa houmàn.

Perac oc'h aze e guis-se  
Er form-ze gant al loenet goue  
Me zo eur areg eus a Vrabant,  
A so seiz vloas zo en tourmant  
A so seiz vlas zo retiret,  
Gant aon rac coler va fried.

Greg a Vrabant, din leveret  
Ac'hanoc'h—hu he hano a ret ?  
Genovefa e voan hanvet  
Eur palatin voa va fried.

Cri vije'r galon na vouelje,  
Tost d'ar c'havarn nep a vtje  
Guelet ar Prinç hac ar Princes  
Ha semplet ho daon assambles.

Ha pa oa 6 daou disemplet,  
Ar Prinç goulen eus e bried :  
Pelec'h e mèn ar c'hrouadur  
En deus eun tad qen dinatur ?

Siffoi, beo ê d'e c'hraç Doue  
Cetu e vaguerz aze.  
Incontinent ha zistroas,  
En e c'hichen en er c'havas,  
Hac eon dornad qeler gantâ  
Da rêi d'e v am evit leina,

Ordren e ra d'e vevellou  
Mont d'ar guer da vit habijou  
Hac eur c'haros equipet madt  
Evit donet brest d'ho c'hercat !

Evel o devez assambles  
Ur bloa gant calz a zantelez  
Genovefa a zecedas,  
Ar prinç hac e vab a chommas.

Ma ejont o dacu assembles  
Da dremen ar rest o buez  
Er plac ma voe Genovefa,  
D'ober pinijen ar vrassa.

Genovefa, ni ho suppli  
Da gavet sonj ac'hanomp-ni  
Troï divarnomp an teir goalen ;  
Brezel, qernez, hac ar vocen.

*Amen.*



E MONTROULEZ  
E ty LANOË, 2, ru Vras